

Ungdomar intagna på SiS särskilda ungdomshem under 2021

En tabellsammanställning av ADAD inskrivningsintervju

Institutionsvård i fokus ges ut av Statens institutionsstyrelse, SiS. Serien omfattar såväl sammanställningar, statistik, redovisningar och utvärderingar som forskningspublikationer. Forskningsrapporterna har en särskild markering på framsidan, en författarpresentation samt uppgifter om finansieringsförvarandet och den vetenskapliga granskningen.

Rapporterna som inte är forskningsrapporter produceras och bereds i regel inom avdelningen för utveckling av vård och behandling. Även företrädare för verksamheten och externa sakkunniga kan vara delaktiga i framtagningen av rapporter, antingen som medförfattare eller granskare.

Beslut om publicering fattas av ett redaktionsråd som består av företrädare från SiS avdelning för utveckling av vård och behandling samt kommunikationsavdelningen.

Ansvarig utgivare för **Institutionsvård i fokus** är SiS generaldirektör Elisabet Åbjörnsson Hollmark.

ISBN 978-91-87053-90-0

Ungdomar intagna på SiS särskilda ungdomshem under 2021

En tabellsammanställning av ADAD inskrivningsintervju

Publikationerna finns att beställa eller ladda ner från SiS webbplats.
www.stat-inst.se

Publikationsseriens adress:
Statens institutionsstyrelse
Box 1062
171 22 Solna

Engelsk titel:
Institutional Care in Focus

Ungdomar intagna på SiS särskilda ungdomshem under 2021

En tabellsammanställning av ADAD inskrivningsintervju

Förord

Statens institutionsstyrelse, SiS, ansvarar för individuellt anpassad tvångsvård och behandling av ungdomar med allvarliga psykosociala problem. Skälen för en placering kan vara missbruk, kriminalitet och/eller annat socialt nedbrytande beteende. Den här tabellsammanställningen baserar sig på den intervju som görs med ungdomar vid intagning på ett ungdomshem (ADAD-inskrivningsintervju). Syftet med sammanställningen är att ge en beskrivning av ungdomarnas bakgrund, deras situation inom olika livsområden samt det behov av hjälp och stöd som de själva uppger vid intagning.

Tabellsammanställningen inleds med en beskrivande del om SiS ungdomsvård, ADAD-intervjun samt en materialbeskrivning. Resultatet av intervjuerna redovisas kapitelvis för varje livsområde i form av en inledande sammanfattning samt tabeller.

Tabellsammanställningen är framtagen vid avdelningen för utveckling av vård och behandling.

Innehållsförteckning

Förord	2
Inledning	4
Ungdomsvård	4
ADAD – ett dokumentations- och uppföljningssystem inom ungdomsvården	6
Materialet i sammanställningen	6
Datakvalitet	7
Läsanvisningar till tabellerna	8
1. Ungdomarnas bakgrund	9
Tabellförteckning	9
Tabeller	10
2. Tidigare insatser och nuvarande placering	14
Tabellförteckning	15
Tabeller	16
Personaldel	16
Intervju med ungdomen	20
3. Fysisk Hälsa	22
Tabellförteckning	23
Tabeller	24
4. Psykiska och känslomässiga problem	28
Tabellförteckning	29
Tabeller	30
5. Familj, vänner och relationer samt utsatthet för våld och övergrepp	34
Tabellförteckning	35
Tabeller	37
6. Skola	48
Tabellförteckning	48
Tabeller	49
7. Brottslighet	54
Tabellförteckning	54
Tabeller	55
8. Alkohol och narkotika	60
Tabellförteckning	60
Tabeller	61
Referenser	66

Inledning

Statens institutionsstyrelse, SiS, ansvarar för individuellt anpassad tvångsvård och behandling av ungdomar med allvarliga psykosociala problem. Skälen för en placering kan vara missbruk, kriminalitet och/eller annat socialt nedbrytande beteende.

Den här tabellsammanställningen baserar sig på den intervju som görs med ungdomar vid intagning på ett ungdomshem (ADAD-inskrivningsintervju). Syftet är att ge en målgruppsbeskrivning av ungdomarna, deras levnadsvillkor och behov av stöd och hjälp som de själva uppger vid intagning.

Ungdomsvård

På SiS särskilda ungdomshem vårdas ungdomar enligt lagen (1990:52) om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård (LSU). Även frivilligt placerade ungdomar kan vårdas på de särskilda ungdomshemmen med stöd av socialtjänstlagen (2001:453, SoL). SiS verksamhet bedrivs i nära samarbete med socialtjänsten.

Ungefär 1 000 ungdomar placeras varje år på SiS. Beroende på ungdomens behov och vilken insats socialtjänsten efterfrågar, får ungdomen en akut-, utrednings- eller behandlingsplacering. De flesta av de akut- eller utredningsplacerade ungdomarna stannar i 1–3 månader, varefter de placeras för fortsatt vård på HVB- eller familjehem, alternativt återvänder till föräldrahemmet. En del stannar kvar i behandling vid de särskilda ungdomshemmen.

Vid en akutavdelning tas ungdomar emot akut för att avbryta ett destruktivt beteende, och vårdtiden ska vara maximalt åtta veckor. Därefter skrivs ungdomen ut eller placeras vid en utrednings- eller behandlingsavdelning. Placering vid en utredningsavdelning sker för att utreda ungdomens behov av behandlingsinsatser samt för att förbereda och motivera till fortsatt behandling. En utredning tar ungefär åtta veckor. Placering på en behandlingsavdelning innebär längre vårdtid och är inriktad på att stärka ungdomarnas förutsättningar utanför institutionsmiljön. Alla ungdomar ska få vård- och behandlingsinsatser enligt en upprättad behandlingsplan.

Under 2021 påbörjade 64 ungdomar verkställighet efter dom om sluten ungdomsvård¹. LSU är en straffrättslig påföljd som tillämpas för ungdomar som begått brott när de fyllt 15 men inte 18 år, och som utdöms av brottsdomstol. Påföljden är tidsbestämd och kan vara lägst 14 dagar och högst fyra år. Ungdomar döms bara till LSU om de begått allvarliga brott såsom mordbrand, sexualbrott, våldtäkt och mord/dråp. Det är brottet och inte behandlingsbehovet som avgör straffets längd. Under verkställigheten på SiS får ungdomarna behovsanpassade vård- och behandlingsinsatser och erbjuds skolgång. Utslussning och återanpassning i samhället ska vara i fokus under verkställigheten.

1 SiS i korthet 2021

ADAD – ett dokumentations- och uppföljningssystem inom ungdomsvården

ADAD (Adolescent Drug Abuse Diagnosis) är en strukturerad intervju som främst består av frågor med fasta svarsalternativ. Intervjun görs av personal som har genomgått en särskild ADAD-utbildning och tar i genomsnitt en och en halv timme att genomföra. Ungdomen informeras om att intervjun kommer att användas i institutionens arbete och centralt i uppföljning av ungdomsvården, samt att resultaten redovisas på gruppnivå. Intervjun ska genomföras så snart som möjligt efter ankomst och ge information om ungdomens aktuella situation och problematik inom olika livsområden. Intervjun innefattar även placeringsuppgifter samt uppgifter om ungdomens bakgrund och behandlingshistoria. Utöver de frågor som ställs inom varje område ombeds även ungdomarna att ange hur oroade de är över sin situation samt skatta sitt hjälpbehov inom varje område.

ADAD-inskrivningsintervju syftar till att göra ungdomen mer delaktig i sin vård och behandling. Den ska också fungera som underlag för behandlingsplanering² och utgöra underlag för uppföljning på nationell nivå.

Materialet i sammanställningen

Det totala antalet intagningar på SiS ungdomshem år 2021 var 1 207³. Totalt genomfördes 654 ADAD-inskrivningsintervjuer under året⁴. En del ungdomar placeras flera gånger under ett år. I denna sammanställning redovisas endast ett intervjutillfälle per ungdom (24 intervjuer har exkluderats av denna anledning). Även intervjuer som har gjorts senare än 30 dagar efter intagning har exkluderats (27 intervjuer). Anledningen till detta är att en del av frågorna i ADAD rör information om de senaste 30 dagarna. Den här sammanställningen bygger därför på intervjuer med 603 ungdomar, 209 flickor (35 %)

2 Rutin för behandlingsplanering. Dnr 1.4.2-6811-2020.

3 SiS i korthet 2021

4 För de ungdomar som inte vill eller kan göra en intervju ska bortfallsinformation registreras där man även anger varför en intervju inte har gjorts. Det finns bortfallsinformation för 287 intagningar. Den vanligaste anledningen till att en intervju inte gjordes vid intagningen var att ungdomen inte ville medverka (66 % av fallen), i 5 procent av fallen var vistelsetiden för kort, i 10 procent genomfördes ej intervju på grund av språksvårigheter och i ytterligare 18 procent var förklaring till att intervjun inte genomfördes "annan".

och 394 pojkar (65 %). Av ungdomarna är 33 procent 15 år eller yngre, 46 procent är 16–17 år och 21 procent är 18 år eller äldre (se tabell 0.1 nedan). Medelåldern är 16 år, för både flickor och pojkar.

TABELL 0.1

Åldersfördelning inom kön. Procent.

	Pojkar	Flickor	Totalt
–15	29	41	33
16–17	49	41	46
18–	22	19	21
Totalt, antal	394	209	603

Det är en större andel pojkar än flickor i samtliga åldersgrupper men skillnaden är minst för den yngsta åldersgruppen (se tabell 0.2 nedan).

TABELL 0.2

Könsfördelning inom åldersgrupper. Procent.

	–15	16–17	18–	Totalt
Pojkar	57	70	69	65
Flickor	43	30	31	35
Totalt, antal	199	280	124	603

Datakvalitet

När intervjuer används som insamlingsmetod finns alltid en risk att svarspersonen anpassar sina svar efter intervjuarens och samhällets förväntningar. Olika intervjuare kan också få olika svar eller tolka svaren på olika sätt. Denna felkälla minskas troligen genom intervjuformulärets struktur med nästan enbart fasta svarsalternativ, att intervjun har en tillhörande manual samt att intervjuarna genomgår en utbildning. En annan möjlig felkälla är att frågorna ofta rör händelser som har hänt en tid tillbaka. Ungdomarna som besvarar intervjun befinner sig också i en sårbar position och är omhändertagna med tvång, vilket i vissa fall kan tänkas påverka deras svar.

Läsanvisningar till tabellerna

Redovisningen av tabellerna följer de livsområden som ingår i intervjun. Inom respektive avsnitt redovisas svaren fördelade efter ungdomarnas kön och ålder. Vilken grupp ungdomar som tabellen redovisar data för framgår av tabellrubriken. Hur många som totalt har svarat på den aktuella frågan framgår av tabellens nedre del för enfrågetabeller. Frågor samt delfrågor där n anges som har besvarats av fem eller färre markeras med ett kryss (x) och inget svar redovisas. För flerfrågetabeller anges det interna bortfallet under tabellen. Det avser frågorna i sin helhet och inte uppdelat på kön och/eller ålder. I tabellrubriken anges även en beteckning i parentes som står för frågenumret i ADAD-inskrivningsformulär⁵.

⁵ ADAD- inskrivningsformulär med tillhörande manual finns tillgänglig på SiS webbplats.

I. Ungdomarnas bakgrund

Av ungdomarna är 69 procent födda i Sverige (större andel av flickorna än av pojkarna) och 60 procent har svenska som modersmål. Det är 43 procent av ungdomarna som har bott med någon av sina föräldrar under året innan intagning till SiS och 33 procent har bott på institution eller behandlingshem.

Majoriteten av ungdomarna har flyttat många gånger i sitt liv och 20 procent har flyttat fler än tio gånger före 16 års ålder. Hälften av ungdomarna har rymt hemifrån (varit borta minst en natt) minst en gång. Drygt hälften av flickorna och 20 procent av pojkarna har rymt hemifrån fyra eller fler gånger. Nio procent av ungdomarna har minst en förälder som är avliden.

Nedan följer en tabellförteckning för utvalda tabeller om bakgrund som ungdomar svarat på i ADAD-inskrivningsintervju. Resultaten presenteras under rubriken Tabeller.

Tabellförteckning

Tabell 1.1 Födelseland (C6).

Tabell 1.2 Modersmål (C9).

Tabell 1.3 Utlandsföddas ålder vid ankomst till Sverige (C8).

Tabell 1.4 Antal flyttningar före 16 års ålder (C46).

Tabell 1.5 Antal rymningar hemifrån och varit borta minst en natt (C47).

Tabell 1.6 Föräldrarnas civilstånd vid intervjutillfället (C20, C22 & C24).

Tabell 1.7 Boendeförhållande under året före intagning (C30b).

Tabell 1.8 Föräldrarnas sysselsättning (C35 & C39).

Tabeller

TABELL I.1

Födelseland (C6). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Född i Sverige	65	77	70	66	74	69
Född i annat land	35	23	30	34	26	31
Procentbas, antal	393	209	198	280	124	602
Bortfall, antal	1	0	1	0	0	1
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL I.2

Modersmål (C9).

	Antal	%
Svenska	364	60
Annat språk	238	40
Procentbas, antal	602	100
Bortfall	1	0
Totalt, antal	603	100

TABELL I.3

Utlandsföddas ålder vid ankomst till Sverige (C8).

	Antal	%
0–2 år	24	13
3–6 år	49	27
7–9 år	48	26
10–2 år	47	26
13 år och äldre	16	9
Procentbas, antal	184	98
Bortfall	3	2
Totalt, antal	187	100

TABELL I.4

Antal flyttningar före 16 års ålder (C46). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte flyttat	9	3	2	9	9	7
1–3 gånger	43	23	28	39	42	36
4–6 gånger	27	28	30	25	27	27
7–9 gånger	8	17	18	8	6	11
10 eller fler gånger	14	30	23	19	16	20
Procentbas, antal	370	195	185	262	118	565
Bortfall, antal	24	14	14	18	6	38
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL I.5

Antal rymningar hemifrån och varit borta minst en natt (C47). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte rymt	63	28	44	55	54	51
1–3 gånger	18	18	22	16	15	18
4 eller fler gånger	20	53	34	29	31	31
Procentbas, antal	377	187	185	263	116	564
Bortfall, antal	17	22	14	17	8	39
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL I.6

Föräldrarnas civilstånd vid intervjutillfället (C20, C22 & C24). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Gifta/sammanboende	33	21	23	33	30	29
Aldrig sammanlevt	2	8	5	3	4	4
Skilda/separerade	55	64	66	56	51	58
Någon avliden	10	7	6	8	16	9
Procentbas, antal	386	206	195	275	122	592
Bortfall, antal	8	3	4	5	2	11
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 1.7

Boendeförhållande under året före intagning (C30b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Båda föräldrarna	26	7	15	24	15	19
Enbart mor	20	14	18	21	9	18
Enbart far	3	3	4	3	2	3
Mor med partner	2	4	3	2	2	2
Far med partner	1	0	2	0	1	1
Syskon	1	0	1	1	0	1
Mor- eller farföräldrar	1	0	0	1	2	1
Andra släktingar	0	0	0	0	0	0
Familjehem	11	15	19	9	8	12
Institution/behandlingshem	24	46	31	33	31	32
Levt ensam	2	1	0	1	6	2
Pojkvän/flickvän/make/maka	1	2	0	1	4	1
Vänner/kamrater	1	1	1	1	2	1
Växelvis boende mellan far/mor	3	1	3	1	2	2
Stödboende	2	1	1	1	6	2
Gruppboende	0	2	1	0	2	1
Fängelse/psykiatrisk klinik	1	0	0	0	2	0
Annat	3	3	4	1	7	3
Procentbas, antal	389	206	194	280	121	595
Bortfall, antal	5	3	5	0	3	8
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL I.8

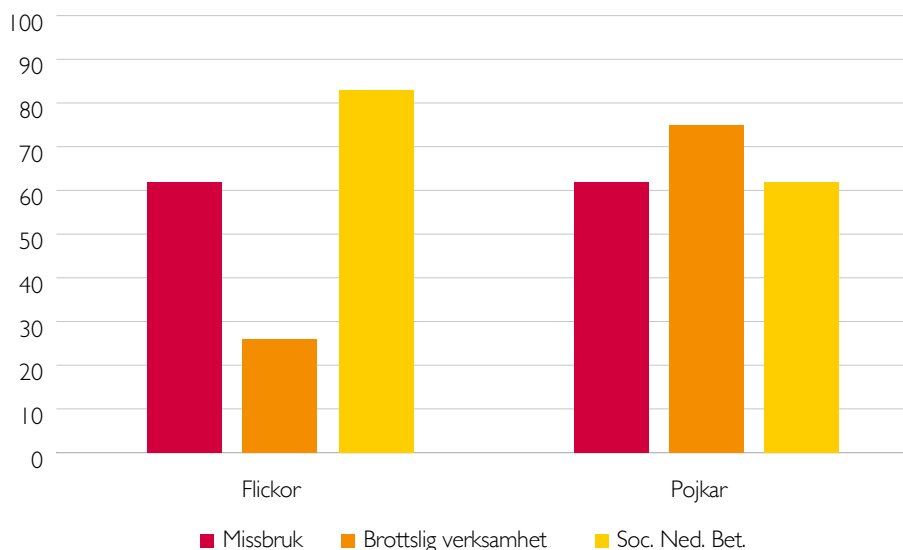
Föräldrarnas sysselsättning (C35 & C39). Procent.

	Moderns sysselsättning			Faderns sysselsättning		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Arbetar	52	58	54	61	74	65
Arbetslös	16	6	12	8	8	8
Utbildning	8	4	6	2	2	2
Förtids-/pensionerad	1	2	2	2	2	2
Sjukskriven	10	14	11	9	4	7
Hemarbetande	2	0	1	0	0	0
Föräldraledig	1	3	2	0	0	0
Annat	2	2	2	2	4	2
Vet inte	9	9	9	17	8	14
Procentbas, antal	377	202	579	320	170	490
Bortfall, antal	17	7	24	74	39	113
Totalt, antal	394	209	603	394	209	603

2. Tidigare insatser och nuvarande placering

Nästan alla ungdomar inom SiS vårdas på låsbar plats. Majoriteten av ungdomarna, 63 procent, har tidigare varit placerade på ett särskilt ungdomshem eller annat behandlingshem. Nästan hälften av ungdomarna har tidigare varit placerade i familjehem.

Ungdomarna har omhändertagits på grund av missbruk, brottslig verksamhet och/eller annat socialt nedbrytande beteende. Den vanligaste placeringsorsaken är annat socialt nedbrytbart beteende⁶. Det är stor könsskillnad, flickor placeras oftare än pojkar på grund av annat socialt nedbrytande beteende. Pojkar placeras istället i betydligt större utsträckning än flickor på grund av brottsligt verksamhet. Missbruk ingår som placeringsorsak för pojkar och flickor i lika hög utsträckning, se diagram 1.

Figur 1. Placeringsorsaker, andel inom kön (A20 & A21; se även tabellerna 2.5–2.7).

⁶ Exempel på annat socialt nedbrytande beteende är vistelse i olämpliga miljöer och skolproblem.

Nedan följer en tabellförteckning för utvalda tabeller om tidigare insatser samt nuvarande placeringar som ungdomar svarat på i ADAD-inskrivningsintervju. Resultaten presenteras under rubriken Tabeller.

Tabellförteckning

Tabell 2.1 Tidigare intagen på SiS (A12 & A13).

Tabell 2.2 Lagrum vid placering (A18).

Tabell 2.3 Typ av plats (A17).

Tabell 2.4 Typ av placering (A15).

Tabell 2.5 Placerade för missbruksproblem (A20a).

Tabell 2.6 Placerade för brottslig verksamhet (A20b).

Tabell 2.7 Placerade för annat socialt nedbrytande beteende (A20c, A21).

Tabell 2.8 Har eller har haft kontaktperson eller kontaktfamilj via socialtjänsten (C59).

Tabell 2.9 Tidigare placering i familjehem (C48 & C49).

Tabell 2.10 Tidigare placering på institution/behandlingshem (C54 & C55).

Tabell 2.11 Vistelse i direkt anslutning till intagning (C62a).

Tabeller

Personaldel

TABELL 2.1

Tidigare intagen på SiS (A12 & A13). Procent.

		Kön		Ålder			Totalt
		Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Tidigare intagen på aktuell institution	Ja	9	12	7	9	16	10
	Nej	91	88	93	91	84	90
Tidigare intagen på annan SiS-institution	Ja	27	35	17	30	48	29
	Nej	73	65	83	70	52	71

TABELL 2.2

Lagrum⁷ vid placering (A18). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
6 § LVU – omedelbart	61	57	66	62	44	59
3 § LVU – eget beteende	28	30	22	26	45	29
2 § LVU – miljöfall	0	0	0	0	0	0
2, 3 § LVU	6	13	12	9	0	8
4 kap. 1 § SoL – frivilligt	0	0	0	0	0	0
LSU	6	0	1	3	11	4
Procentbas, antal	394	209	199	280	124	603
Bortfall, antal	0	0	0	0	0	0
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

7 2 § LVU Vård ska beslutas om det på grund av fysisk eller psykisk misshandel, otillbörligt utnyttjande, brister i omsorgen eller något annat förhållande i hemmet finns en påtaglig risk för att den unges hälsa eller utveckling skadas (miljö).

3 § LVU Vård ska också beslutas om den unge utsätter sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas genom missbruk av beroendeframkallande medel, brottslig verksamhet eller något annat socialt nedbrytande beteende (eget beteende).

6 § LVU Socialnämnden får besluta att den som är under 20 år omedelbart ska omhändertaras om det är sannolikt att den unge behöver beredas vård med stöd av LVU och rättens beslut om vård inte kan avvaktas med hänsyn till risken för den unges hälsa eller utveckling eller med hänsyn till att den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras eller vidare åtgärder hindras.

4 kap. 1 § SoL Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.

9 § LSU När domen får verkställas ska SiS förelägga den dömde att senast en viss dag inställa sig vid det särskilda ungdomshem som SiS bestämmer. SiS ska se till att intagning sker så snart som möjligt efter det att domen får verkställas.

TABELL 2.3

Typ av plats (A17). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Öppen	0	1	1	1	0	0
Låsbar/sluten	100	99	100	100	100	100
Procentbas, antal	394	209	199	280	124	603
Bortfall, antal	0	0	0	0	0	0
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 2.4

Typ av placering (A15). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Akut	88	93	95	90	81	90
Utredning	5	2	2	5	7	4
Behandling	2	4	3	3	2	3
LSU	5	0	1	3	10	3
Procentbas, antal	393	208	198	280	123	601
Bortfall, antal	1	1	1	0	1	2
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 2.5

Placerade för missbruksproblem (A20a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	38	38	48	38	20	38
Ja	62	62	52	62	80	62
Procentbas, antal	391	209	199	279	122	600
Bortfall, antal	3	0	0	1	2	3
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 2.6

Placerade för brottslig verksamhet (A20b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	25	74	52	37	40	42
Ja	75	26	48	63	60	58
Procentbas, antal	389	209	199	278	121	598
Bortfall, antal	5	0	0	2	3	5
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 2.7

Placerade för annat socialt nedbrytande beteende (A20c, A21). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Socialt nedbrytande beteende	62	83	78	68	57	69
Varav:						
Vistelse i olämpliga miljöer	69	80	78	72	67	73
Skolproblem	44	31	45	37	27	38
Psykiatrisk problematik	29	38	26	36	38	33
Enstaka allvarligt brott	59	24	36	50	43	44
Relationsproblem	31	28	36	27	22	30
Andra skäl	22	29	28	24	20	25
Procentbas, antal	390	209	199	279	121	599
Bortfall, antal	4	0	0	1	3	4
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

Delfrågornas bortfall är 1,2–6,5 procent.

Intervju med ungdomen

TABELL 2.8

Har eller har haft kontaktperson eller kontaktfamilj via socialtjänsten (C59). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	48	47	44	48	52	47
Ja	52	53	56	52	48	53
Procentbas, antal	387	206	195	275	123	593
Bortfall, antal	7	3	4	5	1	10
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 2.9

Tidigare placering i familjehem (C48 & C49). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Ingen placering	61	34	44	52	66	52
1 gång	19	22	26	20	12	20
2 gånger	8	17	12	11	8	11
3 eller fler gånger	11	27	18	17	14	17
Procentbas, antal	387	203	193	275	122	590
Bortfall, antal	7	6	6	5	2	13
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 2.10

Tidigare placering på institution/behandlingshem (C54 & C55). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Ingen placering	44	24	40	39	28	37
1 gång	20	21	20	20	24	21
2 gånger	11	17	18	11	11	13
3 eller fler gånger	25	37	22	30	38	29
Procentbas, antal	387	206	195	276	122	593
Bortfall, antal	7	3	4	4	2	10
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 2.11

Vistelse i direkt anslutning till intagning (C62a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Föräldrahemmet	30	13	25	25	19	24
Eget boende	3	2	0	1	10	2
Släkting	1	2	2	1	2	2
Familjehem	4	7	8	4	5	5
SiS ungdomshem	2	6	4	3	2	3
Annan behandlingsinstitution	21	31	34	21	17	25
Avgiftningsklinik	0	0	0	0	1	0
Psykiatrisk klinik	1	2	1	1	1	1
Häkte	18	2	4	19	12	12
Fängelse	0	0	0	0	1	0
Avviken eller på rymmen	9	24	18	12	12	14
Vagabonderande liv	2	1	1	1	4	2
Annat	9	10	5	11	15	9
Procentbas, antal	387	209	198	274	124	596
Bortfall, antal	7	0	1	6	0	7
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

3. Fysisk Hälsa

SiS är vårdgivare och ansvarar för den hälso- och sjukvård som bedrivs inom myndigheten. Ungdomar på SiS ungdomshem har ofta hälsoproblem. SiS har i uppdrag att samordna hälso- och sjukvårdsinsatserna med insatserna riktade mot orsaken till placeringen, i de fall där det behövs i samarbete med externa aktörer. I hälso- och sjukvårdsinsatserna ingår

- tillgång till läkare, sjuksköterska och psykolog
- elevhälsa
- bedömning och åtgärder av olika hälsoproblem
- hälsosamtal med sjuksköterska
- bedömningssamtal med psykolog
- läkemedelsbehandling
- psykiatriska bedömningar
- intern och extern samverkan kring ungdomarna
- hjälp till tandvård

I ADAD-intervjun finns ett antal hälsoproblem beskrivna där ungdomarna ombeds svara ja eller nej. Av ungdomarna uppger 24 procent att de har minst sex av de 25 listade hälsoproblemen. Andelen flickor som uppger sex eller fler hälsoproblem är mer än tre gånger så stor som andelen pojkar; nästan hälften av flickorna bedömer att de lider av sex eller fler av de listade hälsoproblemen. Det vanligast förekommande problemet, oberoende av kön, är sömnproblem, vilket 64 procent av ungdomarna uppger. Ryggont, huvudvärk, dålig syn, allergi/astma och problem med tänderna är andra vanliga problem. Vidare är hjärtklappning, ont i magen och ätproblem vanliga, särskilt bland flickor där ungefär en tredjedel uppger dessa problem. Flickor anger i större utsträckning än pojkar att de har någon form av kroniska hälsoproblem.

Nedan följer en tabellförteckning för utvalda tabeller om fysisk hälsa som ungdomar svarat på i ADAD-inskrivningsintervju. Resultaten presenteras under rubriken Tabeller.

Tabellförteckning

Tabell 3.1 Ungdomarnas bedömning av den egna fysiska hälsan (D5).

Tabell 3.2 Kroniska medicinska problem (D8).

Tabell 3.3 Hälsoproblem. (D10).

Tabell 3.4 Antal hälsoproblem, baserat på svaren i tabell 3.3.

Tabell 3.5 Andel flickor som har varit med om abort och/eller missfall (D10a).

Tabell 3.6 Oro över eller besvär av fysiska hälsoproblem (D12).

Tabell 3.7 Önskemål om hjälp för fysiska hälsoproblem (D13).

Tabeller

TABELL 3.1

Ungdomarnas bedömning av den egna fysiska hälsan (D5). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Dålig	5	8	7	5	6	6
Ganska bra	21	30	21	24	30	24
Bra	42	46	44	43	43	43
Mycket bra	33	16	28	28	22	27
Procentbas, antal	393	208	198	279	124	601
Bortfall, antal	1	1	1	1	0	2
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 3.2

Kroniska medicinska problem (D8). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte kroniska problem	86	74	81	83	81	82
Kroniska problem	14	26	19	17	19	18
Procentbas, antal	389	206	197	275	123	595
Bortfall, antal	5	3	2	5	1	8
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 3.3

Hälsoproblem. (DI0). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Sömnpromblem	60	73	67	60	69	64
Ryggont	29	44	31	33	43	34
Ofta huvudvärk	21	46	35	29	23	30
Dålig syn	19	47	30	29	29	29
Allergi/astma	23	35	24	29	27	27
Problem med tänderna	21	26	18	23	30	23
Ofta ont i magen	9	34	18	18	18	18
Hjärtklappning	11	28	18	15	19	17
Svårt att andas	10	28	19	16	15	17
Ätproblem	11	29	19	17	15	17
Undervikt	15	13	12	15	19	15
Illamående/kräkningar	5	26	15	11	10	12
Hörselproblem	7	12	8	7	13	9
Övervikt	6	14	12	7	9	9
Återkommande förkylning	6	11	8	8	8	8
Krampanfall	6	11	7	7	10	8
Svimmingsanfall	4	15	8	9	5	8
Diarré	4	5	2	5	6	4
Underlivsbesvär	0	6	4	1	4	2
Könssjukdom	1	3	2	1	2	2
Sängvätning	1	3	2	2	0	1
Hepatit C	0	0	0	0	1	0
Hiv/aids	0	0	0	0	0	0
Hepatit B	0	0	0	0	0	0
TBC	0	0	0	0	0	0

Det totala bortfallet för respektive fråga är 0,2–1,5 procent.

TABELL 3.4

Antal hälsoproblem, baserat på svaren i tabell 3.3. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inga	16	3	12	11	13	11
1–2 problem	40	20	35	34	27	33
3–5 problem	32	30	27	32	35	31
6 eller fler problem	12	48	27	23	24	24
Procentbas, antal	393	209	199	279	124	602
Bortfall, antal	1	0	0	1	0	1
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 3.5

Andel flickor som har varit med om abort och/eller missfall (D10a).

	%
Abort	12
Missfall	14

Det totala bortfallet för respektive fråga är 0,4–1,1 procent.

TABELL 3.6

Oro över eller besvär av fysiska hälsoproblem (D12). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	82	62	76	77	69	75
Lite	12	25	17	14	23	17
Ganska mycket	4	10	5	6	6	6
Mycket	2	3	3	3	2	2
Procentbas, antal	393	209	199	279	124	602
Bortfall, antal	1	0	0	1	0	1
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 3.7

Önskemål om hjälp för fysiska hälsoproblem (D13). Procent.

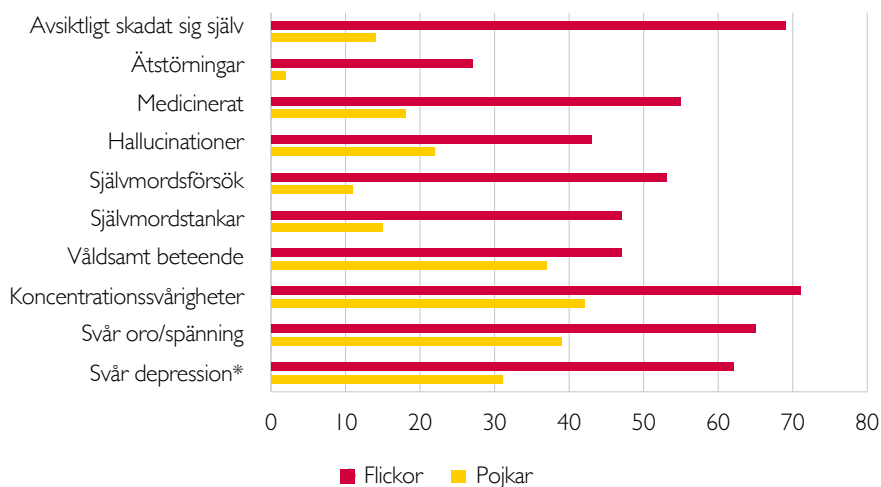
	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	65	53	63	61	56	61
Lite	15	15	17	13	15	15
Ganska mycket	10	14	11	12	12	12
Mycket	10	17	8	14	16	13
Procentbas, antal	392	208	197	279	124	600
Bortfall, antal	2	1	2	1	0	3
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

4. Psykiska och känslomässiga problem

I ADAD-intervjun listas ett antal känslor som ungdomarna får svara om de känner igen sig i. Hälften av flickorna och 19 procent av pojkarna känner igen sig i 16 eller fler av de listade känslorna eller problemen (tabell 4.2). De flesta flickor, 88 procent, uppger att de inte litar på andra människor. En stor andel av ungdomarna, flickor i större utsträckning än pojkar, uppger också att de känner sig uttråkade, har svårt att kontrollera sig när de blir arga samt behöver medicin för att somna. Av flickorna uppger 27 procent att de har haft ett våldsamt beteende de senaste 30 dagarna innan intagning. För pojkarna är den andelen 19 procent.

Andelen flickor som har fått vård för psykiska/känslomässiga problem är större än andelen pojkar. Omkring en tredjedel av flickorna uppger att de någon gång har varit inlagda för dygnsvård och hälften har vårdats i öppenvården av den anledningen. Av pojkarna uppger nio procent att de har fått dygnsvård och 23 procent att de vårdats i öppenvården för psykiska problem.

Genomgående uppger en större andel flickor än pojkar att de lider av psykisk ohälsa, se diagram 2. Det är 62 procent av flickorna som uppger att de någon gång har känt sig deprimerade och 67 procent uppger att de avsiktligt har skadat sig. Drygt hälften av flickorna uppger att de någon gång har försökt ta livet av sig. Av pojkarna har 31 procent känt sig deprimerade och elva procent har någon gång försökt ta livet av sig.

Figur 2. Olika psykiska besvär någon gång i livet uppdelat på kön (I3:1; se även tabell 4.4)

*Med svår depression avses inte en klinisk diagnos utan om ungdomen en längre tid (mer än en vecka) känt sig verkligt nedstämd och ledsen.

Av ungdomarna har 25 procent svarat ganska mycket eller mycket på frågan om de önskar någon form av hjälp för psykiska problem, flickor i större utsträckning än pojkar.

Nedan följer en tabellförteckning för utvalda tabeller om psykiska och känslomässiga problem som ungdomar svarat på i ADAD-inskrivningsintervju. Resultaten presenteras under rubriken Tabeller.

Tabellförteckning

Tabell 4.1 Förekomst av olika känslor och reaktioner (i2).

Tabell 4.2 Antal känslor och reaktioner som ungdomarna instämmer i (i2).

Tabell 4.3 Mått psykiskt dåligt under de senaste 30 dagarna innan intagningen (i4).

Tabell 4.4 Olika psykiska besvär någon gång i livet samt under de senaste 30 dagarna innan intagningen (i3:1 & i3:2).

Tabell 4.5 Öppenvårdskontakt eller dygnsvård för psykiska/känslomässiga problem (i1a & i1b).

Tabell 4.6 Oro över eller besvär av psykiska eller känslomässiga problem senaste 30 dagarna (i5).

Tabell 4.7 Önskemål om hjälp med psykiska eller känslomässiga problem (i6).

Tabeller

TABELL 4.1

Förekomst av olika känslor och reaktioner (i2). Procent.

	Pojkar	Flickor	Totalt
Litar inte på folk	63	88	71
Uttråkad	62	83	69
Kan inte kontrollera ditt beteende när arg	48	68	55
Behöver medicin för att somna	48	69	55
Dagdrömmer ofta	39	60	46
Svårt uttrycka dina känslor	38	58	45
Känner dig ointresserad av det mesta	34	57	42
Känner att folk iakttar dig	32	58	41
Slår i dörrar	32	49	38
Ofta ängslig/orolig	25	58	36
Hamnar lätt i bråk	31	41	35
Känner dig nedstämd	23	53	34
Har mardrömmar	24	45	31
Får vansinniga idéer	23	44	30
Svårt att lösa problem	22	45	30
Känner dig modlös	19	48	29
Rädd att tappa kontroll	19	47	29
Känner dig ensam	19	45	28
Känns som huvudet skulle explodera	18	46	28
Blir lätt sårad	17	48	28
Känner hopplöshet inför framtiden	21	40	28
Brist på självförtroende	17	44	27
Känner att något får dig att göra saker som du inte vill	20	40	27
Känns som andra är emot dig	19	40	26
Känner som om saker inte är verkliga	18	39	26
Känner dig ensam bland folk	18	40	26
Andra ogillar dig	19	38	26
Känner dig utanför	15	34	22
Känner att de flesta andra är klyftigare	16	33	22

TABELL 4.1 FORTS.

Förekomst av olika känslor och reaktioner (i2). Procent.

	Pojkar	Flickor	Totalt
För blyg	16	32	22
Rädd att skada någon annan	13	25	17
Känner dig underlägsen	10	27	16
Känner att du borde bli straffad för dina fel och brister	11	21	15
Ljuger ofta	14	17	15
Känner dig värdelös	7	29	15
Känner att det vore bättre att vara död	8	29	15
Fel på förståndet	10	26	15
Känner för att skada dig själv	5	31	14
Känner dig osäker med andra	7	25	13
Självmodstankar	6	24	12
Skulle vilja döda någon	6	17	10

Det totala bortfallet för respektive fråga är 1,5–2,7 procent.

TABELL 4.2

Tabell 4.2 Antal känslor och reaktioner som ungdomarna instämmer i (i2). Baserat på tabell 4.1. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inga	9	0	3	8	7	6
1–7	43	14	35	36	26	33
8–15	29	35	28	32	33	31
16 eller fler	19	50	35	25	34	30
Procentbas, antal	388	207	196	276	123	595
Bortfall, antal	6	2	3	4	1	8
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 4.3

Mått psykiskt dåligt under de senaste 30 dagarna innan intagningen (i4). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inga dagar	62	29	50	56	40	51
1–6 dagar	15	16	18	13	17	15
7 eller fler dagar	23	55	32	30	43	34
Procentbas, antal	382	196	188	270	120	578
Bortfall, antal	12	13	11	10	4	25
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 4.4

Olika psykiska besvär någon gång i livet samt under de senaste 30 dagarna innan intagningen (i3:1 & i3:2). Procent.

	Någon gång i livet			Senaste 30 dagarna innan intagningen		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Svår depression*	31	62	42	15	32	21
Svår oro/spänning	39	65	48	25	47	32
Koncentrationssvårigheter	42	71	52	33	59	42
Våldsamt beteende	37	47	41	19	27	22
Självordstankar	15	47	26	6	23	12
Självordsförsök	11	53	26	1	16	7
Hallucinationer	22	43	29	12	25	17
Medicinerat	18	55	31	13	41	23
Ätstörningar	2	27	11	1	10	4
Avsiktligt skadat dig själv	14	67	32	5	30	14

*Med svår depression avses inte en klinisk diagnos utan om ungdomen en längre tid (mer än en vecka) känt sig verkligt nedstämd och ledsen.

Det totala bortfallet för respektive fråga är 1,8–10,0 procent.

TABELL 4.5

Öppenvårdskontakt eller dygnsvård för psykiska/känslomässiga problem (i1a & i1b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Öppenvård	23	49	25	31	44	31
Dygnsvård	9	34	13	16	30	18

Det totala bortfallet för respektive fråga är 3,3–6,8 procent.

TABELL 4.6

Oro över eller besvär av psykiska eller känslomässiga problem senaste 30 dagarna (i5). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	66	42	62	60	46	58
Lite	20	22	18	20	26	21
Ganska mycket	7	20	11	10	18	12
Mycket	7	15	9	10	10	10
Procentbas, antal	387	205	193	276	123	592
Bortfall, antal	7	4	6	4	1	11
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 4.7

Önskemål om hjälp med psykiska eller känslomässiga problem (i6). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	69	40	64	59	54	59
Lite	14	20	13	17	19	16
Ganska mycket	6	11	6	8	9	8
Mycket	10	29	17	16	18	17
Procentbas, antal	386	205	193	276	122	591
Bortfall, antal	8	4	6	4	2	12
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

5. Familj, vänner och relationer samt utsatthet för våld och övergrepp⁸

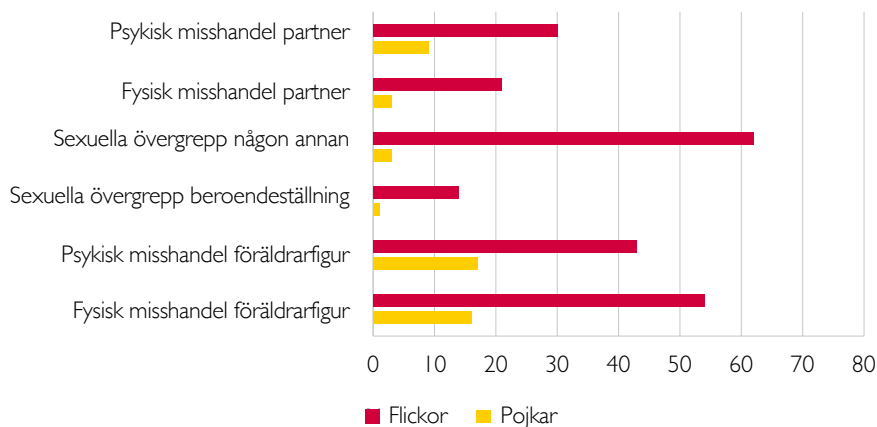
Det är 31 procent av ungdomarna som har svarat ganska mycket eller mycket på frågan om de tycker att det är svårt att prata med sin mor och 41 procent har svarat på samma sätt gällande sin far. Omkring 60 procent upplever att deras mor och/eller far är missnöjda med deras beteende och ungefär lika många upplever att deras mor eller far är besviken på dem. En fjärdedel av ungdomarna har svarat ganska mycket eller mycket på frågan om det finns konflikter inom familjen. Överlag uppger flickor mindre trivsel och mer konflikter i familjen än pojkar. Nästan 20 procent av ungdomarna uppger att de har en far som har narkotika- och/eller alkoholproblem och något fler uppger att deras mor har psykiska problem. På frågan om de har känt oro över familjeproblem senaste månaden har 20 procent svarat ganska mycket eller mycket och ungefär lika stor andel önskar hjälp med detta. Samtidigt uppger majoriteten (84 procent) av ungdomarna att de trivs i sina familjer, 80 procent uppger att de kommer överens med sin mor och 63 procent kommer överens med sin far.

Nästan 30 procent av ungdomarna uppger att de i någon utsträckning har utsatts för fysisk och/eller psykisk misshandel av en föräldrafigur, flickor i större utsträckning än pojkar, se diagram 3. Hälften av flickorna och 25 procent av pojkarna har varit med då en närstående utsatts för våld vid minst ett tillfälle. Av flickorna uppger 14 procent att de någon gång har blivit utsatta för sexuella övergrepp av någon de har stått i beroendeställning till och 62 procent av flickorna uppger att de utsatts för det av någon annan.

Omkring 60 procent svarar att de har en eller fler vänner som har haft problem med alkohol eller narkotika och hälften har en eller fler vänner som har haft problem med brottslighet. Sex procent av ungdomarna anger att de tillhör ett gäng som begår brottsliga eller andra icke-acceptabla handlingar. Tio procent uppger att de har blivit fysiskt misshandlade av en partner och 16 procent har blivit psykiskt eller känslomässigt misshandlade av en partner, se även diagram 3.

Nästan 80 procent av ungdomarna anger att de är sexuellt aktiva. Av dessa uppger 23 procent att de har varit gravida eller gjort någon gravid och sju procent har någon gång haft sex i utbyte mot pengar eller andra förmåner.

⁸ I ADAD- inskrivningsintervju ingår frågor om utsatthet för våld och övergrepp i avsnittet som handlar om familj, vänner och relationer.

Figur 3. Väldsutsatthet, fördelat på kön (G12d & G12e; H17-H19a; se även tabellerna 5.18–5.23).

Nedan följer en tabellförteckning för utvalda tabeller om familj, vänner och relationer som ungdomar svarat på i ADAD-inskrivningsintervju. Resultaten presenteras under rubriken Tabeller.

Tabellförteckning

FAMILJ

Tabell 5.1 Kommer överens med sin mor och far (H8a & H8b).

Tabell 5.2 Trivsel med familjen (H6).

Tabell 5.3 Konflikter i familjen (H4).

Tabell 5.4 Förekomst av problem hos biologisk mor och far (H1).

Tabell 5.5 Förekomst av problem hos syskon (H1).

Tabell 5.6 Svårt att prata med mor och far (H10 & H11).

Tabell 5.7 Relationen till mor (H16).

Tabell 5.8 Relationen till far (H16).

Tabell 5.9 Antal upplevda problem med mor och far, baserat på svaren i tabell 5.7 och 5.8.

VÄNNER

Tabell 5.10 Antal vänner (högst 5) som haft problem med alkohol eller narkotika (G3a).

Tabell 5.11 Antal vänner (högst 5) som haft problem med brottslighet (G3b).

Tabell 5.12 Tillhör något gäng som begår brottsliga eller andra handlingar som inte är accepterade av samhället (G6a).

Tabell 5.13 Nöjd med nuvarande vänner och bekanta (G7).

RELATIONER

Tabell 5.14 Förekomst av problem hos flick-/pojkvän. Endast ungdomar som anger att de har flick-/pojkvän (G12).

Tabell 5.15 Sexuellt aktiv (G14).

Tabell 5.16 Användning av preventivmedel (G15).

Tabell 5.17 Någon gång varit gravid eller gjort någon gravid (G17).

UTSATTHET FÖR VÅLD, HOT OCH SEXUELLA ÖVERGREPP

Tabell 5.18 Förekomst av fysisk misshandel av någon som varit en föräldrafigur (H17).

Tabell 5.19 Förekomst av psykisk eller känslomässig misshandel av någon som varit en föräldrafigur (H18).

Tabell 5.20 Förekomst av sexuella övergrepp av någon som ungdomen stått i beroendeställning till eller av annan person (H19 & H19a).

Tabell 5.21 Varit med då någon närstående utsatts för våld (H19b).

Tabell 5.22 Fysiskt misshandlad av partner (G12d).

Tabell 5.23 Psykiskt eller känslomässigt misshandlad av partner (G12e).

Tabell 5.24 Utsatt för sexuella övergrepp av partner (G12f).

Tabell 5.25 Haft sex i utbyte mot pengar eller andra förmåner (G19a).

AVSLUTANDE FRÅGOR

Tabell 5.26 Oro över eller besvär av familjeproblem senaste månaden (H20).

Tabell 5.27 Önskemål om hjälp för familjeproblem (H21).

Tabell 5.28 Oro över eller besvär av problem med fritid och vänner (G21).

Tabell 5.29 Önskemål om hjälp för problem med fritid och vänner (G22).

Tabeller

TABELL 5.1

Kommer överens med sin mor och far (H8a & H8b). Procent.

	Mor			Far		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Inte alls	3	15	8	12	27	17
Lite	9	20	13	17	24	19
Ganska mycket	23	23	23	24	24	24
Mycket	65	41	57	46	26	39
Procentbas, antal	368	203	571	327	181	508
Bortfall, antal	26	6	32	67	28	95
Totalt, antal	394	209	603	394	209	603

TABELL 5.2

Trivsel med familjen (H6). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	5	18	11	8	8	9
Lite	4	14	7	6	12	7
Ganska mycket	14	19	12	18	17	16
Mycket	77	50	70	68	63	68
Procentbas, antal	375	200	190	267	118	575
Bortfall, antal	19	9	9	13	6	28
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 5.3

Konflikter i familjen (H4). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	53	22	40	44	39	42
Lite	34	29	30	33	35	32
Ganska mycket	8	25	18	12	13	14
Mycket	6	23	13	11	13	12
Procentbas, antal	375	204	192	270	117	579
Bortfall, antal	19	5	7	10	7	24
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 5.4

Förekomst av problem hos biologisk mor och far (H1). Procent.

	Mor			Far		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Psykiska besvär	13	42	23	8	30	16
Hälsobesvär	11	22	15	12	16	13
Alkohol/narkotika	5	12	7	12	31	18
Brottslighet	1	7	3	6	19	11

Det totala bortfallet för respektive fråga är 6,5–18,9 procent.

TABELL 5.5

Förekomst av problem hos syskon (H1). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Psykiska besvär	7	28	13	13	19	14
Hälsobesvär	7	16	10	10	11	10
Alkohol/narkotika	7	18	12	10	11	11
Brottslighet	8	15	11	9	13	11

Det totala bortfallet för respektive fråga är 8,3–10,0 procent.

TABELL 5.6

Svårt att prata med mor och far (HI0 & HI1). Procent.

	Mor			Far		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Inte alls	62	44	55	49	25	40
Lite	14	12	13	19	20	19
Ganska mycket	11	11	11	10	13	11
Mycket	13	32	20	23	43	30
Procentbas, antal	365	201	566	313	174	487
Bortfall, antal	29	8	37	81	35	116
Totalt, antal	394	209	603	394	209	603

TABELL 5.7

Relationen till mor (HI6). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Missnöjd med ditt beteende eller din inställning	58	64	64	58	59	60
Besviken på dig	56	58	60	56	53	57
Svårt att lita på dig	41	65	53	48	48	49
Kritiserar dig	33	39	35	34	39	35
Kontrollerar dig	25	51	37	31	36	34
Svårt att förstå dig	22	54	33	33	35	33
Svårt att lyssna	13	42	25	22	23	23
Missnöjd med hur du hjälper till hemma	18	34	20	24	26	23
Arg på dig	18	29	23	21	24	22
Ger inte goda råd	11	31	20	16	21	18
Står dig inte nära	10	29	17	15	20	17
Inte gott föredöme	10	31	20	16	15	17
För mesig	11	28	19	15	17	17
För stora krav	11	26	20	14	15	16
För sträng	8	27	17	16	10	15
Favoriserar andra syskon	7	30	16	14	14	15
Orättvis med pengar	5	20	12	8	13	10
Är för hotfull	1	10	6	4	1	4

Det totala bortfallet för respektive fråga är 6,1–10,3 procent.

TABELL 5.8

Relationen till far (H16). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Besviken på dig	59	61	59	61	58	60
Missnöjd med ditt beteende eller din inställning	55	66	57	59	62	59
Svårt att lita på dig	44	57	48	46	55	49
Svårt att förstå dig	31	55	39	34	51	39
Kritiserar dig	38	40	36	36	48	39
Svårt att lyssna	22	47	29	28	41	31
Står dig inte nära	21	47	30	27	38	30
Kontrollerar dig	23	36	25	26	35	28
Ger inte goda råd	17	48	31	23	33	28
Inte gott föredöme	18	44	29	25	28	27
Arg på dig	22	35	23	26	34	26
Missnöjd med hur du hjälper till hemma	18	28	21	19	28	22
För sträng	16	31	23	18	24	21
För stora krav	16	21	17	15	23	17
Favoriserar andra syskon	10	27	16	13	26	16
Orättvis med pengar	10	24	16	12	21	15
För mesig	8	20	13	14	7	12
Är för hotfull	7	21	12	9	20	12

Det totala bortfallet för respektive fråga är 19,9–23,7 procent.

TABELL 5.9

Antal upplevda problem med mor och far, baserat på svaren i tabell 5.7 och 5.8. Procent.

	Mor			Far		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Inga problem	16	10	14	18	11	16
1–3 problem	44	26	38	32	23	29
4–7 problem	30	26	29	31	23	28
8 eller fler problem	11	38	20	18	43	27
Procentbas, antal	367	201	568	315	175	490
Bortfall, antal	27	8	35	79	34	113
Totalt, antal	394	209	603	394	209	603

TABELL 5.10

Antal vänner (högst 5) som haft problem med alkohol eller narkotika (G3a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Ingen	48	33	50	45	26	43
1	12	23	17	15	18	16
2	14	19	14	17	14	16
3	10	9	10	7	14	10
4	4	5	3	3	9	4
5	13	10	6	12	21	12
Procentbas, antal	371	202	187	269	117	573
Bortfall, antal	23	7	12	11	7	30
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 5.11

Antal vänner (högst 5) som haft problem med brottslighet (G3b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Ingen	50	53	60	51	37	51
1	12	18	16	15	10	14
2	11	12	9	10	17	11
3	10	7	5	9	15	9
4	4	5	3	3	9	4
5	13	7	6	12	14	11
Procentbas, antal	369	200	186	268	115	569
Bortfall, antal	25	9	13	12	9	34
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 5.12

Tillhör något gäng som begår brottsliga eller andra handlingar som inte är accepterade av samhället (G6a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Tillhör inte gäng	94	93	94	95	91	94
Tillhör gäng	6	7	6	5	9	6
Procentbas, antal	379	206	192	273	120	585
Bortfall, antal	15	3	7	7	4	18
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 5.13

Nöjd med nuvarande vänner och bekanta (G7). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte nöjd	13	13	13	13	13	13
Nöjd	87	87	87	87	87	87
Procentbas, antal	386	206	195	276	121	592
Bortfall, antal	8	3	4	4	3	11
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 5.14

Förekomst av problem hos flick-/pojkvän. Endast ungdomar som anger att de har flick-/pojkvän (G12). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Använder alkohol	25	34	15	29	46	28
Använder narkotika	6	23	8	15	15	13
Begår brott	3	22	7	9	16	10

Det totala bortfallet för respektive fråga är 4,7–5,0 procent. Totalt antal 342-241.

TABELL 5.15

Sexuellt aktiv (G14). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	25	21	39	17	12	23
Ja	75	79	61	83	88	77
Procentbas, antal	378	205	193	270	120	583
Bortfall, antal	16	4	6	10	4	20
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 5.16

Användning av preventivmedel (G15). Endast ungdomar som är sexuellt aktiva. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Aldrig	38	34	36	38	36	37
Ibland	40	31	32	38	40	37
Alltid	22	35	32	24	25	27
Procentbas, antal	283	162	118	221	106	445
Bortfall, antal	2	0	0	2	0	2
Totalt, antal	285	162	118	223	106	447

TABELL 5.17

Någon gång varit gravid eller gjort någon gravid (G17). Endast ungdomar som är sexuellt aktiva. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	79	73	85	78	65	77
Ja	21	27	15	22	35	23
Procentbas, antal	263	158	111	211	99	421
Bortfall, antal	22	4	7	12	7	26
Totalt, antal	285	162	118	223	106	447

TABELL 5.18

Förekomst av fysisk misshandel av någon som varit en föräldrafigur (H17). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Aldrig	83	57	77	72	74	74
Sällan	9	19	11	13	14	13
Ganska ofta	4	12	6	7	6	7
Mycket ofta	3	12	6	7	6	7
Procentbas, antal	376	204	191	272	117	580
Bortfall, antal	18	5	8	8	7	23
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 5.19

Förekomst av psykisk eller känslomässig misshandel av någon som varit en föräldrafigur (H18). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–20	
Aldrig	84	46	71	71	71	71
Sällan	6	17	12	10	8	10
Ganska ofta	7	19	12	9	14	11
Mycket ofta	3	18	6	10	7	8
Procentbas, antal	375	205	190	272	118	580
Bortfall, antal	19	4	9	8	6	23
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 5.20

Förekomst av sexuella övergrepp av någon som ungdomen stått i beroendeställning till eller av annan person (H19 & H19a). Procent.

	Någon som ungdomen stått i beroendeställning till			Annan person		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Inte övergrepp	99	86	95	97	38	77
Övergrepp	1	14	5	3	62	23
Procentbas, antal	379	203	582	379	203	582
Bortfall, antal	15	6	21	15	6	21
Totalt, antal	394	209	603	394	209	603

TABELL 5.21

Varit med då någon närstående utsatts för våld (H19b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Aldrig	75	50	68	64	66	66
En gång	7	7	8	7	7	7
Några gånger	10	19	12	14	13	13
Många gånger	8	24	12	14	14	14
Procentbas, antal	374	203	189	270	118	577
Bortfall, antal	20	6	10	10	6	26
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 5.22

Fysiskt misshandlad av partner (G12d). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	97	79	95	90	83	90
Lite	3	12	3	7	11	6
Ganska mycket	0	6	1	3	2	2
Mycket	0	3	1	1	3	1
Procentbas, antal	375	203	186	271	121	578
Bortfall, antal	19	6	13	9	3	25
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 5.23

Psykiskt eller känslomässigt misshandlad av partner (G12e). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	91	70	90	83	76	84
Lite	6	8	4	8	7	7
Ganska mycket	1	12	4	4	8	5
Mycket	1	9	2	4	8	4
Procentbas, antal	375	203	186	271	121	578
Bortfall, antal	19	6	13	9	3	25
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 5.24

Utsatt för sexuella övergrepp av partner (G12f). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	100	86	97	94	93	95
Ja	0	14	3	6	7	5
Procentbas, antal	376	202	186	271	121	578
Bortfall, antal	18	7	13	9	3	25
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 5.25

Haft sex i utbyte mot pengar eller andra förmåner (G19a). Endast ungdomar som är sexuellt aktiva. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Aldrig	97	83	94	92	88	92
En gång	1	7	2	4	4	3
Några gånger	1	5	3	2	4	2
Många gånger	1	6	2	2	5	2
Procentbas, antal	285	161	118	222	106	446
Bortfall, antal	0	1	0	1	0	1
Totalt, antal	285	162	118	223	106	447

TABELL 5.26

Oro över eller besvär av familjeproblem senaste månaden (H20). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	68	48	63	59	63	61
Lite	16	24	19	21	15	19
Ganska mycket	8	14	9	11	11	10
Mycket	8	14	9	10	11	10
Procentbas, antal	383	206	192	275	122	589
Bortfall, antal	11	3	7	5	2	14
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 5.27

Önskemål om hjälp för familjeproblem (H21). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	74	53	70	64	69	67
Lite	8	16	10	13	7	11
Ganska mycket	6	13	8	10	5	8
Mycket	11	19	13	13	18	14
Procentbas, antal	381	205	191	274	121	586
Bortfall, antal	13	4	8	6	3	17
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 5.28

Oro över eller besvär av problem med fritid och vänner (G21). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	78	58	70	76	59	71
Lite	14	27	18	15	25	18
Ganska mycket	4	8	5	4	10	6
Mycket	4	7	7	4	6	5
Procentbas, antal	385	208	195	276	122	593
Bortfall, antal	9	1	4	4	2	10
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 5.29

Önskemål om hjälp för problem med fritid och vänner (G22). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	79	70	79	77	67	76
Lite	8	12	8	8	12	9
Ganska mycket	6	8	5	8	7	7
Mycket	8	11	8	7	14	9
Procentbas, antal	385	207	194	276	122	592
Bortfall, antal	9	2	5	4	2	11
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

6. Skola

SiS ska utifrån skollag, skolförordning och läroplaner bedriva en rättssäker och ändamålsenlig verksamhet. SiS skola är tillgänglig för alla ungdomar utifrån deras individuella behov och är likvärdig med skola utanför SiS. Skolan är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för ett socialt fungerande liv utan missbruk och kriminalitet. Det är därmed viktigt att ungdomarna tror på sin egen förmåga och sina möjligheter att lyckas vilket skapar ett lärande för livet. Majoriteten av ungdomarna uppger dock att de är skoltrötta, tycker att skolan är tråkig, skolkar och struntar i läxor. Fler än hälften uppger att de är omotiverade i skolan, har svårigheter att hänga med i undervisningen, uppträder störande i klassen, har problem med lärare och att de har misslyckats i skolan.

Omkring tio procent av ungdomarna uppger att de har avbrutit eller hoppat av grundskolan och 64 procent av ungdomarna har gått ut grundskolan utan betyg eller med ofullständiga betyg. Av de äldre ungdomarna går 42 procent i gymnasiet. Över hälften uppger att de minst en gång har blivit avstängda från skolan, en större andel av pojkarna än av flickorna. Nästan en fjärdedel av ungdomarna har gått om en klass. Av ungdomarna är det 44 procent som anger att de känner sig oroade eller besvärade över skolan i någon utsträckning och 70 procent önskar hjälp med skol- eller utbildningsproblem.

Nedan följer en tabellförteckning för utvalda tabeller om skola som ungdomar svarat på i ADAD-inskrivningsintervju. Resultaten presenteras under rubriken Tabeller.

Tabellförteckning

Tabell 6.1 Ungdomarnas skolsituation, grundskolan (E1a).

Tabell 6.2 Slutbetyg från 9:an (E1d).

Tabell 6.3 Ungdomarnas skolsituation, gymnasiet (E2a).

Tabell 6.4 Gymnasieprogram (E2d).

Tabell 6.5 Tillfälligt avstängd från skolan (E5).

Tabell 6.6 Gått om klass (E4).

Tabell 6.7 Olika skolproblem (E9).

Tabell 6.8 Antal skolproblem (E9).

Tabell 6.9 Önskar hjälp med skolarbetet eller med andra skolproblem (E15).

Tabell 6.10 Önskar hjälp med att fortsätta skolgång eller att påbörja någon utbildning (E21).

Tabell 6.11 Oro över eller besvär av problem med skola eller annan utbildning (E24).

Tabell 6.12 Önskemål om hjälp med skol- eller utbildningsproblem (E25).

Tabeller

TABELL 6.1

Ungdomarnas skolsituation, grundskolan (E1a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Går i skolan	30	41	85	11	2	34
Avbrutit/hoppat av	12	10	12	11	11	11
Har gått ut	58	49	4	78	86	55
Procentbas, antal	387	206	196	275	122	593
Bortfall, antal	7	3	3	5	2	10
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 6.2

Slutbetyg från 9:an (E1d). Endast de som gått ut grundskolan. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	11	14	40	13	8	12
Ja, men ofullständigt	53	48	40	56	44	52
Ja, fullständigt	36	37	20	31	48	37
Procentbas, antal	224	99	5	214	104	323
Bortfall, antal	2	2	2	1	1	4
Totalt, antal	226	101	7	215	105	327

TABELL 6.3

Ungdomarnas skolsituation, gymnasiet (E2a). Endast ungdomar som är 16 år och äldre. Procent.

	Kön				Totalt
	Pojkar	Flickor	16–17	18–	
Inte påbörjat	33	27	36	20	31
Går i gymnasiet	42	40	46	31	42
Avbrutit/Hoppat av	25	31	18	47	27
Har gått ut	0	1	0	2	1
Procentbas, antal	274	121	272	123	395
Bortfall, antal	6	3	8	1	9
Totalt, antal	280	124	280	124	404

TABELL 6.4

Gymnasieprogram (E2d). Endast ungdomar som är 16 år och äldre. Procent.

	Kön				Totalt
	Pojkar	Flickor	16–17	18–	
Nationellt program	48	47	47	49	48
Specialanpassat	10	5	8	9	8
Individuellt program	40	41	41	38	40
Särskola	2	7	4	4	4
Procentbas, antal	162	75	160	77	237
Bortfall, antal	118	49	120	47	167
Totalt, antal	280	124	280	124	404

TABELL 6.5

Tillfälligt avstängd från skolan (E5). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Ingen gång	36	62	45	47	42	45
1-2 gånger	35	20	28	31	31	30
3 eller fler gånger	29	18	27	22	27	25
Procentbas, antal	375	205	194	268	118	580
Bortfall, antal	19	4	5	12	6	23
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 6.6

Gått om klass (E4). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	76	81	82	77	75	78
Ja	24	19	18	23	25	22
Procentbas, antal	387	204	195	274	122	591
Bortfall, antal	7	5	4	6	2	12
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 6.7

Olika skolproblem (E9). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Varit skoltrött	79	88	80	83	83	82
Skolan tråkig	76	83	82	76	79	79
Skolkat i många ämnen	76	80	78	76	80	77
Struntat i att läsa läxor	73	83	80	72	81	76
Svårt att hänga med	62	75	65	67	69	67
Omotiverad i skolan	64	67	65	64	67	65
Störande i klassen	61	58	62	59	59	60
Problem med lärare	58	65	66	56	61	60
Misslyckats i skolan	50	61	55	51	58	54
Svårt att lära	47	56	52	49	48	50
Svårt med matematik	43	56	47	46	50	47
Använt sjukdom för att slippa skolan	38	59	42	41	59	45
Blivit mobbad	21	56	33	33	33	33
Känt sig instängd	24	41	31	28	34	30
Mobbat	31	28	37	25	28	30
Läsvårigheter	26	30	22	29	34	28

Det totala bortfallet för respektive fråga är 1,0–1,5 procent.

TABELL 6.8

Antal skolproblem, baserat på svaren i tabell 6.7. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inga problem	3	1	2	2	6	3
1–5 problem	26	14	20	26	15	22
6–10 problem	39	33	39	37	34	37
11 och fler problem	32	52	39	36	45	39
Procentbas, antal	390	207	198	276	123	597
Bortfall, antal	4	2	1	4	1	6
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 6.9

Önskar hjälp med skolarbetet eller med andra skolproblem (E15). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	42	38	39	40	46	41
Ja	58	62	61	60	54	59
Procentbas, antal	382	205	196	274	117	587
Bortfall, antal	12	4	3	6	7	16
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 6.10

Önskar hjälp med att fortsätta skolgång eller att påbörja någon utbildning (E21). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	30	26	28	25	39	29
Ja	70	74	72	75	61	71
Procentbas, antal	196	68	47	147	70	264
Bortfall, antal	198	141	152	133	54	339
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 6.11

Oroad eller besvärad över problem med skola eller utbildning (E24). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	60	49	58	53	60	56
Lite	19	25	19	23	20	21
Ganska mycket	12	9	11	11	11	11
Mycket	10	17	12	13	9	12
Procentbas, antal	387	207	194	276	124	594
Bortfall, antal	7	2	5	4	0	9
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 6.12

Önskemål om hjälp med skol- eller utbildningsproblem (E25). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	31	26	31	25	38	30
Lite	20	18	20	20	19	20
Ganska mycket	15	16	16	15	17	16
Mycket	33	39	33	40	27	35
Procentbas, antal	388	206	194	276	124	594
Bortfall, antal	6	3	5	4	0	9
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

7. Brottslighet

Pojkar placeras i större utsträckning än flickor på grund av brottslighet⁹. Det är dock ingen större skillnad mellan flickor och pojkar i antal brott som ungdomarna uppger att de har varit inblandade i de senaste tre månaderna. Misshandel, narkotikabrott, snatteri och hot/våld mot tjänsteman är de vanligaste brotten som uppges. En tredjedel av ungdomarna uppger att de har misshandlat någon de senaste tolv månaderna och lika stor andel uppger inblandning i narkotikabrott. Det är något vanligare med narkotikabrott bland pojkar, medan hot/våld mot tjänsteman är vanligare bland flickor. Snatteri är vanligare bland flickor, där 43 procent av flickorna uppger att de har snattat, jämfört med 22 procent av pojkarna.

Debutåldern för olika brott varierar mellan 11 och 16 år, det är ingen större skillnad mellan könen. Knappt hälften av pojkarna och 13 procent av flickorna har varit anhållna/häktade de tre senaste månaderna innan intagning. Av pojkarna väntar 45 procent på åtal, rättegång eller dom medan det samma gäller för 25 procent av flickorna. En fjärdedel av ungdomarna uppger att de känner oro för eget brottsligt beteende, pojkar i högre utsträckning än flickor. Det är också en större andel pojkar än flickor som uppger att de vill ha hjälp för eget brottsligt beteende, 34 respektive 20 procent.

Nedan följer en tabellförteckning för utvalda tabeller om brottslighet som ungdomar svarat på i ADAD-inskrivningsintervju. Resultaten presenteras under rubriken Tabeller.

Tabellförteckning

Tabell 7.1 Inblandning i olika brott och förseelser senaste 12 månaderna (J9).

Tabell 7.2 Genomsnittlig debutålder för olika brott (J9:3).

Tabell 7.3 Inblandning i olika brott/förseelser de senaste 3 månaderna (J9:2).

Tabell 7.4 Antal brott/förseelser ungdomarna varit inblandade i under de senaste 3 månaderna (J9:2).

Tabell 7.5 Anhållna/häktad under de senaste 3 månaderna (J4).

Tabell 7.6 Väntar på åtal, rättegång eller dom (J7).

Tabell 7.7 Oro över eller besvär av problem med eget brottsligt beteende (J13).

Tabell 7.8 Önskemål om hjälp för eget brottsligt beteende (J14).

⁹ Tabell 2.6 och figur 1.

Tabeller

TABELL 7.1

Inblandning i olika brott och förseelser senaste 12 månaderna (J9). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Misshandel	32	34	40	30	29	33
Snatteri	22	43	34	26	30	29
Narkotikabrott	33	30	25	32	43	32
Hot/våld mot tjänsteman	27	34	39	26	21	29
Vapeninnehav	29	24	29	24	32	27
Allvarliga trafikbrott	24	21	24	19	28	23
Skadegörelse	21	23	26	21	17	22
Rån	22	13	18	18	20	19
Inbrott/stöld	18	17	16	15	25	17
Förargelseväckande beteende	18	15	17	16	17	17
Häleri	16	15	13	16	17	15
Grov misshandel utan vapen	15	13	16	15	10	14
Rattonykterhet/fylleri	13	12	8	13	21	13
Bilstöld	13	10	10	14	9	12
Misshandel med vapen	12	9	9	11	11	11
Graffiti/klotter	7	13	11	8	8	9
Mordbrand	7	7	9	6	6	7
Dråp/mord	1	0	0	2	1	1
Andra sexualbrott	1	0	1	0	0	0
Våldtäkt	1	0	0	0	1	0

Det totala bortfallet för respektive fråga är 5,0–6,1 procent.

TABELL 7.2

Genomsnittlig debutålder för olika brott. Enbart personer som begått respektive brott har besvarat frågan (J9:3).

	Pojkar		Flickor		Totalt	
	Ålder	Antal	Ålder	Antal	Ålder	Antal
Snatteri	11.4	150	12.1	119	11.8	269
Graffiti/klotter	12.3	62	12.7	35	12.4	97
Skadegörelse	12.8	120	13.1	59	12.9	179
Förargelseväckande beteende	13.0	90	12.9	35	13.0	125
Misshandel	13.5	165	13.4	82	13.5	247
Mordbrand	14.1	50	13.8	24	14.0	74
Inbrott/stöld	14.3	99	14.1	46	14.2	145
Häleri	14.1	81	14.2	37	14.2	118
Misshandel med vapen	14.6	61	14.3	25	14.5	86
Vapeninnehav	14.1	127	13.9	55	14.0	182
Grov misshandel utan vapen	14.7	83	14.2	38	14.5	121
Narkotikabrott	14.4	148	14.2	73	14.3	221
Trafikbrott	14.4	108	13.5	50	14.1	158
Hot/våld mot tjänsteman	14.6	112	13.9	82	14.3	194
Andra sexualbrott	–	×	–	×	–	×
Bilstöld	14.8	60	14.7	26	14.7	86
Rån	14.8	118	14.5	29	14.7	147
Våldtäkt	–	×	–	×	–	×
Rattonykterhet	15.4	60	14.8	32	15.2	92
Dråp eller mord	–	×	–	×	15.7	7

TABELL 7.3

Inblandning i olika brott/förseelser de senaste 3 månaderna (J9:2). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Narkotikabrott	22	21	14	23	32	22
Misshandel	20	19	27	17	14	20
Hot/våld mot tjänsteman	19	21	28	17	14	20
Vapeninnehav	20	17	21	17	21	19
Snatteri	13	26	21	13	21	18
Trafikbrott	15	13	14	13	18	14
Skadegörelse	14	12	15	13	9	13
Förargelseväckande beteende	10	9	9	10	10	10
Rån	11	7	9	10	8	10
Häleri	8	10	8	9	10	9
Inbrott/stöld	8	8	7	8	9	8
Misshandel utan vapen	7	5	9	6	5	7
Bilstöld	7	3	5	7	3	6
Rattonykterhet	7	5	3	6	10	6
Misshandel med vapen	6	3	4	6	5	5
Graffiti/klotter	3	6	4	4	4	4
Mordbrand	3	3	4	3	2	3
Dråp eller mord	1	0	0	2	1	1
Andra sexualbrott	1	0	1	0	0	0
Våldtäkt	0	0	0	0	0	0

Det totala bortfallet för respektive fråga är 4,8–6,8 procent.

TABELL 7.4

Antal brott/förseelser ungdomarna varit inblandade i under de senaste 3 månaderna (J9:2). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inga brott	41	42	34	46	42	41
1–5 brott	32	29	36	29	28	31
6–10 brott	7	9	11	8	4	8
11–30 brott	9	9	10	7	11	9
31–100 brott	6	8	7	6	9	7
Fler än 100 brott	5	3	3	4	6	4
Procentbas, antal	382	201	188	275	120	583
Bortfall, antal	12	8	11	5	4	20
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 7.5

Anhållen/häktad under de senaste 3 månaderna (J4). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	54	87	84	55	59	65
Ja	46	13	16	45	41	35
Procentbas, antal	381	203	189	273	122	584
Bortfall, antal	13	6	10	7	2	19
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 7.6

Väntar på åtal, rättegång eller dom (J7). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	55	75	74	55	60	62
Ja	45	25	26	45	40	38
Procentbas, antal	381	203	188	274	122	584
Bortfall, antal	13	6	11	6	2	19
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 7.7

Oro över eller besvär av problem med eget brottsligt beteende (J13). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	70	82	77	74	69	74
Lite	12	11	11	12	12	12
Ganska mycket	10	4	7	8	10	8
Mycket	8	3	4	6	10	6
Procentbas, antal	383	203	189	276	121	586
Bortfall, antal	11	6	10	4	3	17
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 7.8

Önskemål om hjälp för eget brottsligt beteende (J14). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	66	80	78	67	71	71
Lite	12	9	12	11	10	11
Ganska mycket	9	4	3	11	4	7
Mycket	13	7	7	12	15	11
Procentbas, antal	382	200	187	274	121	582
Bortfall, antal	12	9	12	6	3	21
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

8. Alkohol och narkotika

Marijuana/hasch samt alkohol är de överlägset vanligaste drogerna som har använts månaden innan intagning. Det är 75 procent som uppger att de använt marijuana/hasch och 67 procent uppger alkohol. Det är också de drogerna som har de lägsta debutåldrarna (13 respektive 14 år). Övriga preparat uppges av betydligt färre. Kokain, läkemedel¹⁰, ecstasy och amfetamin uppges av omkring 35 procent.

Det är 25 procent av ungdomarna som har fått behandling i öppenvård för alkohol- eller narkotikamissbruk och tio procent har fått dygnsvård. Lite mindre än hälften anger att deras användning av alkohol och/eller narkotika skadar deras hälsa mycket eller ganska mycket. Bara ett fåtal är oroliga eller önskar hjälp för alkoholproblem. Omkring 30 procent känner oro för och vill få hjälp för narkotikaproblem.

Nedan följer en tabellförteckning för utvalda tabeller om alkohol och narkotika som ungdomar svarat på i ADAD-inskrivningsintervju. Resultaten presenteras under rubriken Tabeller.

Tabellförteckning

Tabell 8.1 Användning av alkohol och narkotika under de senaste 30 dagarna innan intagningen (K1:1).

Tabell 8.2 Genomsnittlig debutålder för olika preparat (K1).

Tabell 8.3 Användning av marijuana/hasch en typisk månad (K1b2).

Tabell 8.4 Användning av alkohol en typisk månad (K1a2).

Tabell 8.5 Hur ofta ungdomarna dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit eller en helflaska vin etc. (K2b).

Tabell 8.6 Behandling för alkohol- eller narkotikamissbruk i öppenvård samt dygnsvård (K12).

Tabell 8.7 Ungdomarnas uppfattning om ifall deras användning av alkohol och/eller narkotika skadar hälsan (K20).

Tabell 8.8 Oro över eller besvär av problem med alkohol (K21a).

Tabell 8.9 Önskemål om hjälp för alkoholproblem (K22a).

Tabell 8.10 Oro över eller besvär av problem med narkotika (K21b).

Tabell 8.11 Önskemål om hjälp för narkotikaproblem (K22b).

¹⁰ Receptbelagt preparat i berusningssyfte.

Tabeller

TABELL 8.1

Användning av alkohol och narkotika under de senaste 30 dagarna innan intagningen (K1:I). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Marijuana/hasch	73	80	69	73	89	75
Alkohol	58	86	64	65	78	67
Läkemedel	29	46	28	31	54	35
Kokain	28	42	22	31	52	33
Ecstasy	24	48	25	30	50	33
Amfetamin, inte injicerat	20	42	18	25	49	27
LSD hallucinogener	15	25	13	16	34	19
Övriga droger	14	18	10	15	22	15
Värktabletter	13	14	10	13	18	13
Sniffning lösningsmedel	8	19	9	12	15	12
Heroin opiater, inte injicerat	7	16	5	9	20	10
Amfetamin, injicerat	5	9	3	5	15	6
Heroin opiater, injicerat	4	8	4	5	7	5
Dopingpreparat	5	4	2	5	7	4
GHB	3	5	1	5	6	4

Med läkemedel menas receptbelagt preparat i berusningssyfte. Med värktabletter menas preparat som inte är receptbelagt, i berusningssyfte. Det totala bortfallet för respektive fråga är 3,0–4,0 procent.

TABELL 8.2

Genomsnittlig debutålder för olika preparat (K1). Enbart personer som brukat respektive preparat har besvarat frågan.

	Kön					
	Pojkar		Flickor		Totalt	
	Ålder	Antal	Ålder	Antal	Ålder	Antal
Alkohol	13.6	208	13.1	163	13.4	371
Marijuana/hasch	13.8	271	13.5	156	13.7	427
Sniffning	14.7	20	14.0	33	14.2	53
Amfetamin inte injicerat	15.1	65	14.7	79	14.8	144
Läkemedel	15.0	107	14.4	88	14.8	195
Värktabletter	14.7	38	14.4	19	14.6	57
Övriga droger	14.9	40	15.3	30	15.1	70
Amfetamin injicerat	17.2	10	15.4	12	16.2	22
Heroin/opiater inte injicerat	15.5	17	14.9	27	15.2	44
Ecstasy	15.2	88	14.6	95	14.9	183
Kokain	15.3	101	14.9	80	15.1	181
Heroin/opiater injicerat	–	×	14.7	9	14.9	14
LSD/hallucinogener	15.6	51	15.2	46	15.4	97
GHB	–	×	–	×	–	×
Dopingpreparat	–	×	–	×	16.8	8

Med läkemedel menas receptbelagt preparat i berusningssyfte. Med värktabletter menas preparat som inte är receptbelagt, i berusningssyfte.

TABELL 8.3

Användning av marijuana/hasch en typisk månad (K1b2). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Aldrig någonsin använt	41	36	47	39	27	39
Ibland–1 gång i månaden	12	9	9	12	12	11
2–4 gånger i månaden	11	11	15	10	7	11
Mer än 1 gång i veckan	36	44	29	39	55	39
Procentbas, antal	375	197	182	271	119	572
Bortfall, antal	19	12	17	9	5	31
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 8.4

Användning av alkohol en typisk månad (K1a2). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Aldrig någonsin använt	62	38	57	56	43	54
Ibland–1 gång i månaden	19	26	23	19	24	21
2–4 gånger i månaden	14	23	14	15	25	17
Mer än 1 gång i veckan	5	13	6	9	8	8
Procentbas, antal	378	195	180	272	121	573
Bortfall, antal	16	14	19	8	3	30
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 8.5

Hur ofta ungdomarna dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit eller en helflaska vin etc* (K2b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Sällan eller aldrig	65	51	71	58	45	60
2–6 gånger/år	10	11	10	9	16	11
1 gång i månaden	7	10	3	9	14	8
2–3 gånger i månaden	11	13	7	14	16	12
1 gång i veckan	4	8	5	7	4	5
Några gånger i veckan	2	4	2	3	5	3
Totalt, antal	0	3	2	1	1	1
Procentbas, antal	353	188	175	256	110	541
Bortfall, antal	41	21	24	24	14	62
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

*Fem standardglas för pojkar och fyra för flickor.

TABELL 8.6

Behandling för alkohol- eller narkotikamissbruk i öppenvård samt dygnsvård (K12). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Öppenvård	23	30	13	23	49	25
Dygnsvård	8	14	4	9	22	10

Det totala bortfallet för respektive fråga är 4,5–5,1 procent.

TABELL 8.7

Ungdomarnas uppfattning om ifall deras användning av alkohol och/eller narkotika skadar hälsan. (K20) Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	46	35	51	42	31	43
Lite	13	13	14	14	8	13
Ganska mycket	15	15	11	16	18	15
Mycket	26	37	24	27	43	30
Procentbas, antal	379	199	184	274	120	578
Bortfall, antal	15	10	15	6	4	25
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 8.8

Oro över eller besvär av problem med alkohol (K21a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	96	93	96	94	94	95
Lite	2	3	1	3	3	3
Ganska mycket	1	3	2	3	0	2
Mycket	1	1	1	0	2	1
Procentbas, antal	384	202	189	275	122	586
Bortfall, antal	10	7	10	5	2	17
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 8.9

Önskemål om hjälp för alkoholproblem (K22a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	95	90	93	93	93	93
Lite	3	4	5	2	4	3
Ganska mycket	1	2	1	1	1	1
Mycket	1	4	2	3	2	2
Procentbas, antal	385	202	189	276	122	587
Bortfall, antal	9	7	10	4	2	16
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 8.10

Oro över eller besvär av problem med narkotika (K21b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	75	64	80	73	55	71
Lite	12	16	10	14	16	13
Ganska mycket	5	11	5	6	14	7
Mycket	7	9	5	7	16	8
Procentbas, antal	384	202	189	276	121	586
Bortfall, antal	10	7	10	4	3	17
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

TABELL 8.11

Önskemål om hjälp för narkotikaproblem (K22b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	68	58	77	64	46	65
Lite	12	14	13	13	12	13
Ganska mycket	8	9	3	9	16	8
Mycket	12	18	7	14	26	14
Procentbas, antal	384	202	189	276	121	586
Bortfall, antal	10	7	10	4	3	17
Totalt, antal	394	209	199	280	124	603

Referenser

Rutin för behandlingsplanering. Dnr 1.4.2-6811-2020.

Statens institutionsstyrelse. (2022). *SiS i korthet 2021*.

Produktion och tryck: BrandFactory. 2021 Arb.nr: 239056.

 Svanenmärkt trycksak, 3041 0142

ISBN 978-91-87053-90-0

Statens institutionsstyrelse, SiS
Box 1062, 171 22 Solna
Telefon vx: 010-453 40 00
Telefax: 010-453 40 50
Besöksadress: Svetsarvägen 10
www.stat-inst.se